

IN DE SPIEGEL

Elke week houden we een regio- of stadgenoot een spiegel voor. Vandaag: Nel Kars, een actrice die steevast solo op het toneel staat.

Nel Kars

ALBERT KOK

Vijftig jaar alleen op het toneel

In de spiegel

„Als ik in de spiegel kijk, zie ik een gelukkig mens. Iemand die al 50 jaar lang haar brood kan verdienen met wat ze het allerleefste doet, zonder ooit een cent subsidie te hoeven vragen. Verder zie ik iemand die er op haar 75ste nog best patent uitziet. Ik verzorg mezelf goed, dat is belangrijk in dit vak. Ik vind het leuk om mezelf op te tuiten. Maar er zijn grenzen: als ik 's avonds mag spelen, dan kijk ik 's ochtends niet in de spiegel. Eén keer per dag make-up is genoeg. En een facelift heb ik nooit overwogen. Aan die flauwekul doe ik niet mee.”

Roem

„Ik zat op de toneelschool in een superklas, met onder anderen Guido de Moor, Jacques Commandeur, Willem Nijholt en Jules Hamel. We waren allemaal ontzettend greig. Spelen, spelen en nog eens spelen - dat is wat we wilden. Gelukkig was er voor iedereen wel ruimte, want zo veel mensen waren er nog niet met die ambitie. Tegenwoordig is dat natuurlijk wel anders. Nu lijkt het soms alsof iedereen op het podium wil staan. En niet vanuit een innerlijke drang om te willen spelen, maar vanuit het verlangen naar applaus. Wát felt is niet of je ergens goed in kunt worden, maar of je ergens bevoemd mee kunt worden.”

Solo

„Dat ik behoudens de eerste paar jaren alleen nog maar in mijn een-

▲ Nel Kars: 'Juliana belde me op en zei me ik op Soestdijk Marianne moest komen spelen.'

FOTO FRANK JANSSEN

fe op het toneel ben gaan staan, had niks te maken met een heimelijke wens om ongedeelde aandacht te krijgen. Ik kreeg in het begin niet de allermoste rollen, daar moet ik eerlijk in zijn. En bij de eerste solovoortstelling wist ik ook nog niet dat het daar vervolgens 50 jaar lang bij zou blijven.

Het is heel organisch zo gegroeid. Ik heb er enorm veel schik in om in mijn uppie verschillende rollen te spelen. Om uit te dokteren hoe ik al die personages iets eigens mee kan geven. Dat begint al met de kleding. Ik ontwerp alles zelf. Dat betekent veel passen en meten, want tijdens de voorstelling moet je wel zorgen dat het tempo erin blijft. Het is bij mij eigenlijk één grote striptease.”

Bestelbus

„Andere acteurs die weleens een solovoortstelling deden, vonden mij maar raar. 'Dat is toch hartstikke eenzaam', zeggen ze dan. Maar dat is niet waar. Ik ga alleen van huis,

dat wel. Dan rijd ik in m'n bestelbus - op dit moment een VW Tansporter - volgeladen met decorstukken en kleding naar een theater ergens in het land. Zes uur voor aanvang wil ik daar aanwezig zijn.

Daarna ben ik bijna voortdurend onder de mensen. Om te beginnen trakteer ik iedereen die in mijn buurt komt op taart of zelfgebakken koeken. Ik heb wel hulp nodig bij de opbouw, bij het geluid en bij de belichting. Werket altijd. Dan is het: 'Nel, kunnen we je helpen. Ja, iedereen zegt gewoon 'Nel'. Of de laatste jaren ook wel 'vante Nel'. Met die jongens van de techniek heb ik altijd een hoop lol. Na af-

loop helpen ze me ook weer allemaal bij het inladen van de bus.”

Liefdesleven

„Het heeft heel lang geduurd, tot 1984, voordat ik de man van mijn dromen vond. Eindelijk iemand die het aankon - dat gekke vak van mij. Zelf deed hij iets heel anders, hij was wiskundige. Voor onze eerste kennismaking was hij al twee jaar mijn achterbuurman. Onze tuinen grensden aan elkaar. Zo hebben we elkaar ontdekt, tijdens het knippen van de heg. Daar hadden we al snel een poortje in gemaakt. Niet veel later kochten we samen een huis, in het Gooi. Maar

helaas kreeg ons liefdesleven daar een droevig verloop. Hij kreeg ALS, een ziekte die pas veel later bij het grote publiek bekend werd, toen Máxima daarvoor door de gracht zwom. Ik ben dus weduwe, zoals dat heet. Gelukkig heb ik hem tot zijn dood kunnen verzorgen.”

Den Haag

„Op mijn woonplaats na is er geen stad in Nederland waar ik zoveel voetsporen heb liggen als in Den Haag. Dat komt omdat veel van mijn stukken zich binnen de koninklijke familie afspeelen. Vier verschillende vorstinnen ben ik al geweest. Toen ik een Marianne

speelde (de door kleinere en grotere schandalen omgeven jongste dochter van koning Willem I, red.) belde Juliana me op: 'Nel, ik wil dat je Marianne op Soestdijk komt spelen, dit moeten de kinderen zien'. Kort na dat telefoontje werd Bernhard ernstig ziek en werd de voorstelling afgeblazen.”

Oranjegevoel

„Eerder al - eind jaren '80 - had ik koningin Sophie gespeeld, de eerste vrouw van Willem I. Dat was destijds, in een stuk dat Ton Vorstenbosch voor mij had geschreven, nog lang niet zo vanzelfsprekend als nu. Tegenwoordig vliegen de voorstellingen en televisieseries over de Oranjes je om de oren. Maar goed, het was een gat in de markt. Ik heb Sophie meer dan 4000 keer gespeeld. En geen voorstelling was hetzelfde. De ene keer stond ik voor de koninklijke familie te spelen, de andere keer voor de Vereniging van Plattelandstrouwen uit Assendelft. Privé ben ik trouwens niet z'n Oranje Bovenfiguur. Op Koningsinnedag zul je mij niet in het oranje uitgedost op straat tegenkomen. Verkleedpartijtjes bewaar ik voor op het toneel. Mensen die er op straat uitzien als iemand anders terwyl ze gewoon zichzelf zijn, zonder iemand te spelen, dat vind ik eng.”

Olfant

„Na de jubileumvoortstelling op 9 februari verandert er voor mij niet zoveel. Dan ga ik gewoon door. Hoelang? Tja, hoe lang slaapt een olfant... 'Totdat-ie wakker wordt. Ik hou nog steeds van deze manier van leven. En ik kan zo laat thuis komen als ik zelf wil. Er is niemand die op me wacht. Klinkt dat verdrietig? Ja, dat is het misschien ook wel. Maar zo voel ik me niet. Ik ben geen somber type, nooit geweest. Oorlogskindje hè, dan krijg je dat. Als kind werd ik grootgebracht met schaarste. Eerst was er die roloorlog, die bij ons thuis - mijn moeder was joods - extra zwaar was. En daarna was het ook bij ons thuis bepaald nog geen vetpot. We zijn er goed doorheen gekomen, maar die tijd heeft wel een blijvende stempel op me gedrukt. Het besef dat geluk niet iets is wat onder alle omstandigheden vanzelfsprekend is, heeft me geleerd om dankbaar te zijn voor wat ik allemaal nog heb en wat ik allemaal nog kan doen.”